

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2022/23

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Dawna polszczyzna (konwersatorium)
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	The past polish language (seminar)
Kierunek studiów	Filologia polska
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	licencjackie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	językoznawstwo
Język wykładowy	język polski

Koordinator przedmiotu	Dr hab. Cecylia Galilej
------------------------	-------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład			2
konwersatorium	30	VI	
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Zaliczone przedmioty językoznawcze z I i II roku studiów licencjackich
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

<p>Poznawczy – student nabywa pogłębioną wiedzę na temat wybranych zagadnień z zakresu gramatyki historycznej i historii języka polskiego. Problematyka zajęć koncentruje się wokół głównych zjawisk i tendencji językowych ze wszystkich podsystemów języka w całym rozwoju historycznym polszczyzny.</p> <p>Kształcący – student uczy się analizować tekst historyczny pod względem językowym, interpretować informacje zawarte w słownikach historycznych i etymologicznych oraz formułować odpowiednie wnioski. Zajęcia rozwijają umiejętności badawcze pod względem merytorycznym i warsztatowym: pomagają utrwalić terminologię z zakresu językoznawstwa diachronicznego, dobrać właściwe metody opracowania materiału, sprawnie ująć daną tematykę pod kątem struktury wywodu oraz</p>

rozwiązać analizowany problem przez sformułowanie wiarygodnej hipotezy / konkluzji.

Wychowawczy – student ma większą świadomość bogactwa i złożoności dziedzictwa narodowego (językowego i kulturowego), zauważa związki między historią języka a innymi dyscyplinami językoznawczymi, jak też nielingwistycznymi, traktuje język jako nieodłączną część historii narodu i jego kultury, docenia znaczenie języka w kształtowaniu się wspólnoty społecznej i więzi narodowej.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student ma wiedzę z zakresu historii języka ojczystego: zna główne tendencje językowe w ramach wszystkich podsystemów języka na danym etapie rozwoju historycznego (zwłaszcza fonetyczne, fleksyjne, słowotwórcze i leksykalne, ale także składniowe, semantyczne, stylistyczne). Zna czynniki (wewnętrzno- i zewnętrznojęzykowe), które wpłynęły na rozwój polszczyzny. Zauważa związki między historią języka a innymi dyscyplinami językoznawczymi (np. gramatyką porównawczą, dialektologią), jak też nielingwistycznymi dziedzinami nauki (np. z zakresu wiedzy o historii Polski, w których znajdują się ślady dawnego języka, zwłaszcza słownictwo, np. język rzemieślniczy, gospodarczy, prawny).	K_W07
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Umie rozpoznać poszczególne zjawiska językowe we współczesnej polszczyźnie (zwłaszcza na poziomie gramatyki, leksyki i semantyki) oraz wyjaśnić je na podstawie wiedzy z zakresu historii języka.	K_U07
U_02	Umie zanalizować tekst historyczny pod względem językowym z zastosowaniem odpowiedniej terminologii oraz czytać i zinterpretować tekst naukowy (historycznojęzykowy).	K_U13
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Jest świadomy bogactwa dziedzictwa narodowego (językowego, a także kulturowego). Zauważa istotną rolę języka w kształtowaniu się wspólnoty społecznej – narodowej oraz lokalnej. Może wykorzystać poznaną wiedzę w różnych formach działalności kulturalnej (lingwistycznej i literackiej) w życiu społecznym.	K_K03

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Zajęcia mają na celu zapoznanie studentów z dziejami polszczyzny oraz najważniejszymi tendencjami w jej rozwoju (gramatycznymi, leksykalnymi, semantycznymi). Student uzyskuje wiedzę historycznojęzykową, dzięki której ma większą orientację w tematyce kształtowania się polszczyzny (dziedzictwa prasłowiańskiego, wpływu języków obcych na polszczyznę, rozwoju polszczyzny na gruncie rodzimym od staropolszczyzny, powiązań między dyscyplinami językoznawczymi, np. dialektologii, leksykologii, umie powiązać zjawiska występujące we współczesnej polszczyźnie z ich podłożem historycznym, umie także je wyjaśnić).

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne <i>(lista wyboru)</i>	Metody weryfikacji <i>(lista wyboru)</i>	Sposoby dokumentacji <i>(lista wyboru)</i>
WIEDZA			
W_01	Elementy wykładu, praca z tekstem, samodzielne ćwiczenia utrwalające	praca pisemna, dyskusja, praca w grupach	praca pisemna, wydruk referatu, protokół / karta zaliczeniowa
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01 U_02	Praca z tekstem, samodzielne ćwiczenia utrwalające	praca pisemna, dyskusja, praca w grupach	praca pisemna, wydruk referatu, protokół / karta zaliczeniowa
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Praca w grupach, praca pod kierunkiem	Dyskusja, praca w grupach, praca pod kierunkiem, prezentacja, wygłoszenie referatu / innego tekstu	Plik z prezentacją, wydruk referatu lub innego tekstu

VI. Kryteria oceny, wagi...

Na 100% oceny składają się następujące elementy:

50% - obecność studenta na zajęciach

50% - aktywność studenta na zajęciach (dyskusja / referat / prezentacja)

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Dubisz S., 2008, Charakterystyka słownictwa staropolskiego, [w] Glosariusz staropolski. Dydaktyczny słownik etymologiczny, red. nauk. W. Decyk-Zięba, S. Dubisz, Warszawa, s. XV-XXXVII; Klemensiewicz Z., 1974, Historia języka polskiego, Warszawa; Koneczna H., 1965, Charakterystyka fonetyczna języka polskiego na tle innych języków słowiańskich, Warszawa.; Kuraszkiewicz W., 1953, Pochodzenie polskiego języka literackiego w świetle wyników dialektologii historycznej, Wrocław; Kuraszkiewicz W., 1972, Gramatyka historyczna języka polskiego, Warszawa; Lehr-Spławiński T., 1978, Język polski. Pochodzenie, literatura, rozwój, Warszawa; Łoś J., 1922b, Gramatyka polska, cz. I: Głosownia historyczna, Lwów-Warszawa-Kraków; Łoś J., 1925, Gramatyka polska, cz. II: Słowotwórstwo, Lwów-Warszawa-Kraków; Łoś J., 1927, Gramatyka polska, cz. III: Odmiennia (fleksja) historyczna, Lwów-Warszawa-Kraków; Rospond S., 1971, Gramatyka historyczna języka polskiego, Warszawa; Walczak B., 1999, Zarys dziejów języka polskiego, Wrocław.
Literatura uzupełniająca
Białoskórska M., Belchnerowska A. (red.), 1995, Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny, t. 1-2, Szczecin; Furmanik S., 1955, O interpunkcji w drukach staropolskich, „Pamiętnik Literacki” 46, z. 3-4, s. 426-468; Jakubowicz M., 2010, Drogi słów na przestrzeni wieków. Zarys słownika motywacji semantycznych na materiałach przymiotników słowiańskich odziedziczonych z prasłowiańszczyzny, Warszawa; Kleszczowa K., 1998, Staropolskie kategorie słowotwórcze i ich perspektywiczna ewolucja. Rzeczowniki, Katowice; Kowalska A., 2014, Mazowieckie archaizmy semantyczne na tle polszczyzny ogólnej, „Poradnik Językowy”, z. 3, s. 14-22; Kreja B., 1999, Słowotwórstwo polskie na tle słowiańskim. Studia, Gdańsk; Książek-Bryłowa W., 1994, Wariantywność polskiej fleksji w historii i gwarach języka polskiego, Lublin; Kucała M., 1978, Rodzaj gramatyczny w historii polszczyzny, Wrocław; Lisowski T., 2001, Grafia druków polskich z 1521 i 1523 roku. Problemy wariantywności i normalizacji, Poznań; Ostaszewska D. (red.), 2002, Polszczyzna XVII wieku. Stan i przeobrażenia, Katowice.